

СВЕТЛАНА РАДОВАНОВИЋ*

ПРИЛОГ АНТРОПОГЕОГРАФСКИМ ИСТРАЖИВАЊИМА ОПШТИНЕ СЈЕНИЦА

Извод: У овом раду је посебна пажња посвећена родовској структури српског и бошњачког живља изведеној према теренским истраживањима и резултатима пописа становништва 2002. године. Преглед броја домаћинстава по родовима и укупном броју чланова (у земљи + на раду или боравку у иностранству) дат је по насељима сврстаним према етничкој хомогености.

Кључне речи: биполарна етничка груписаност, род, етничка хомогеност насеља.

Abstract: In this report special attention is dedicated to clan structure of Serbian and Bosnian (Muslim) population drawn by the field research and the result of the Census of 2002. The review of the number of the households by clans and total number of members (in the country + in labor or staying abroad) is given by the settlements that were classified by ethnic homogeneous.

Key words: Bipolar ethnic classification, clan, ethnic homogeneous of settlements.

Географске и историјске основе биполарног демографског развика

Општина Сјеница припада историјскогеографској целини Рашке области, која је од 70-тих година XIX века у геополитичкој терминологији позната и под називом Санџак. Овај назив је изведен из турске речи чије је изворно значење застава (барјак)[†]. У управно-територијалној организацији Турског царства односи се на управне јединице високог ранга (ејалет-вилајет, санџак, мутесарифлук итд.). По освајању Босне 1463. године установљен је Босански санџак на челу са санџак-бегом. Убрзо затим, уследило је организовање санџака у свим јужнословенским и осталим балканским земљама под турском влашћу. У средишњем делу Рашке области, на простору Старовлашко-рашке висије између Босне на северозападу и Ибарске долине и Косова на југоистоку, успостављен је Новопазарски санџак са средиштем у Новом Пазару. У његов састав ушла је Пештерско-сјеничка висораван, те и територија Сјеничке казе (среза), познијег среза Сјеница и данашње истоимене општине. Од Берлинског конгреса 1878, по чијој је одлуци Аустро-Угарска окупирала Босну и Херцеговину, Новопазарски санџак, номинално и даље у саставу Турске, али са аустро-угарским војним посадама, је задобио функцију геополитичке препреке која раздваја Србију и Црну Гору. Та препрека је преброђена у Првом балканском рату 1912. године, када је Новопазарски санџак прикључен Краљевини Србији[‡].

* Др Светлана Радовановић, ванредни професор, Географски факултет, Студентски трг 3/3, Београд

[†] Abdulah Škaljić, Turcizmi u srpskohrvatskom jeziku, "Svjetlost", Sarajevo, 1966, str. 479, 548.

[‡] Рашка област припада матичним земљама српског историјског простора од посебног антропогеографског и геополитичког значаја. После Првог балканског рата (1912) раздвојена је државном границом између краљевина Србије и Црне Горе на србијански и црногорско део. Према садашњој управно-територијалној

Географски положај, историјска, културолошка и политичка догађања утицала су на то да демографски развитак на овом простору задобије посебне специфичности. Наиме, од времена када је Рашка област, па тако и сјенички крај, прихватала, задржавала, пропуштала и емитовала историјске и метанастазичке миграционе струје од кардиналног значаја за највећи део Централне Србије и истовремених разномислних етничких процеса, ово подручје све до данас одликује етнографска и етнодемографска нехомогеност становништва. На овом простору су још од средине XV века, а нарочито од краја XVII и почетка XVIII века, створена два етнодемографска система - православни и исламски, који се идентификују преко културолошких, социолошких и репродуктивних особина.

Савремене демографске промене у становништву општине Сјеница започете су у XX веку[§], али је биполарна етничка структура становништва остала непромењена. Давнашња слика која показује да су "...сјеничка села насељена или само Муслиманима или само Србима и да је мало села са мешовитим становништвом"^{**}, битно се не разликује од резултата добијених пописом становништва с почетка XXI века^{††}. Већина сјеничких села су и у 2002. години или етнички хомогена српска или етнички хомогена бошњачка, док је испод једне петине од укупног броја насеља етнички мешовитог састава.

Ако под етничком хомогеношћу подразумевамо 98 и више процената једне националности у укупном становништву, онда је 2002. године у општини Сјеница било 41 етнички хомогених српских насеља са 3217 становника, 42 етнички хомогених бошњачких насеља са 9579 становника и 18 мешовитих насеља са 15174 становника. Међутим, ако се из ових мешовитих насеља изузме општински центар Сјеница констатује се да у 17 мешовитих насеља живи укупно 2013 становника, од којих се као Срби декларисало њих 689, а као Бошњаци 1324.

Осим историјски и антропогеографски условљених етнонационалних, социолошких и културолошких разлика, између српске и бошњачке етничке заједнице изражене су и значајне разлике у биолошкој репродукцији, старосној структури и миграционој мобилности. Наиме, српско становништво се налази у постраницационој фази демографског развитка и захваћено је биолошком депопулацијом, док се закаснела демографска транзиција код Бошњака одвија знатно бржим темпом него што се то у демографским студијама из 60-тих година прошлог века предвиђало. Иако

подели у састав србијанског дела улазе општине Нови Пазар, Сјеница, Тутин, Нова Варош, Прибој и Пријепоље, а у састав црногорског дела Беране, Бијело Поље, Пљевља и Рожај

[§] Демографски развитак општине Сјенице у периоду после Другог светског рата је имао многе савремене карактеристике које подразумевају промене у репродуктивном моделу и попримање обележја карактеристичних за репродуктивне моделе развијених средина, промена у свим структурама становништва, а посебно у старосној, образовној и економској сфери. Међутим, ово наизглед задовољавајуће стање је прост збир сложених и деликатних демографских разлика између два етнодемографска система који егзистирају на простору општине. Тако су, на пример, промене репродуктивног модела код Срба започете 30-тих година прошлог века, а код Бошњака око три деценије касније, те је дихотомни модел репродукције становништва најзначајније и истовремено најнеповољније обележје демографске ситуације у општини. Дихотомни модел репродукције за последицу има супротне демографске токове који, код Срба, због недовољног рађања, нису у могућности да обезбеде просту репродукцију, док истовремено задовољавајуће рађање код Бошњака врши две важне демографске функције - ревитализацију становништва и његове старосне структуре.

^{**} Ејуп Мушовић, Становништво Сјенице, Гласник Етнографског музеја у Београду, књ.52-53, Београд, 1989, стр.40.

^{††} У погледу класификовања националности званична статистика је у периоду после Другог светског рата имала више различитих назива за становништво које припада исламском културно-цивилизацијском кругу, а југословенског је етничког порекла : Србин-муслиман, Хрват-муслиман итд. или "неопредељен-муслиман" у попису 1948; Муслиман у смислу националне или етничке припадности у попису 1961; Муслиман у смислу народности у попису 1971; Муслиман у пописима 1981. и 1991. године. Класификација националности за попис 2002 године има два модалитета: Муслиман и Бошњак. Пошто се ради о истом етничком корпусу у овом раду су Муслимани и Бошњаци приказивани збирно.

су емиграциона кретања карактеристична за обе етничке заједнице, код бошњачке популације, нарочито од почетка 90-тих година прошлог века, посебно је изражена спољна миграција (број грађана у иностранству порастао је са 708 у 1991. на 5804 у 2002.) што ће се одразити на демографски раст и традиционалне норме репродукције. Треба напоменути да су миграције ка иностранству у последњем међупописним периоду попримиле нове облике у којима су главну улогу имали неекономски чиниоци, па је одлазак у иностранство готово подједнако карактеристичан и за градско и за сеоско становништво^{††}

Табела 1. Структура насеља према броју становника и етничкој хомогености 2002.

	насеља	до 100 становника	101-300 становника	301-500 становника	501-1000 становника	преко 1001ст.
Укупно насеља	101	49	34	14	3	1
Укупно становника	27970	2309	5606	5219	1675	13161
Српска насеља	41	29	11	1	-	-
Број становника	3217	1287	1618	312	-	-
Бошњачка насеља	42	11	16	12	3	-
Број становника	9579	538	2856	4510	1675	-
Мешовита насеља	18	9	7	1	-	1
Број становника	15174	484	1132	397	-	13161

Извор: Попис становништва 2002. књ.1, РЗС, Београд, 2003.

Поменути и свим другим релевантним појавама савременог демографског процеса поклањана је у нашој демографској и геодемографској научној литетатури значајна пажња тако да се у овом раду тиме нећемо шире бавити. У средишту наше пажње је родовска структура српског и бошњачког живља изведена из теренских истраживања, научне литературе и пописног материјала 2002.године који показују да се род, као основна биосоцијална институција традиционалног патријархалног друштва, одржао у сјеничкој и осталим предеоним целинама Рашке области у знатној свежини до најновијег времена. У даљем тексту наведена су имена свих родова у сјеничким насељима, у релацији са бројем домаћинстава и бројем чланова, уз податке о броју лица на раду или боравку у иностранству. Посебно наглашавамо да су етностатистички подаци свођени по класификацији националности коришћеној у попису 2002.године, а која садржи 41 модалитет декларисања етничке припадности. Осим тога напомињемо да је назив за муслимане југословенског порекла модификован у неколико наврата, у различитим међупописним периодима од 1948.до 1991.године, као и да попис 2002.години поред модалитета Муслиман садржи и модалитет Бошњак. Сматрајући да се ради о истом корпусу становништва у даљем прегледу домаћинстава и родова дата су оба модалитета заједно.

^{††} У 2002. години око 19% од укупног градског и 22% од укупног сеоског становништва налазило се на раду или боравку у некој европској или ваневропској земљи. Од укупног броја миграната у иностранство из општине Сјеница у европским земљама (највише у Немачкој, а затим Швајцарској, Шведској и Француској) на раду или боравку је последњим пописом регистровано 4559 лица (79%), док је њихов број у ваневропским земљама далеко мањи (173 или 3%). Међутим, уочава се и велики удео непознатих земаља рада-боравка лица у иностранству (18%) што се може објаснити начином прикупљања података (преко домаћинстава у земљи, односно уз помоћ рођака и комшија који могу пружити само делимичне информације).

Преглед броја домаћинстава и броја чланова (у земљи и иностранству) по родовима, према етничкој хомогености насеља

Етнички хомогена бошњачка насеља

Аливеровиће - 26 домаћинстава са 183 члана из 6 родова : Бибић, Миловић, Садовић, Суљовић, Сејдовић и Хусовић. Најбројнији род Садовић са 15 домаћинстава и 101 чланом, док Бибића има једно домаћинство са 2 члана. На раду или боравку у иностранству 26 лица и то из рода Садовић, Хусовић и Суљовић.

Биоц - 19 домаћинстава са 87 чланова из 8 родова: Балшић, Ватић, Дацић, Куртановић, Рамчевић, Хасић, Хаци, Шаботић. Најбројнији род Хасић са 7 домаћинстава и 35 чланова, док Балшића има 1 домаћинство са 1 чланом. На раду или боравку у иностранству 16 лица из рода Хасић и Ватић.

Боришиће - 25 домаћинстава са 105 чланова. Сви припадају роду Куч. На раду или боравку у иностранству 15 лица.

Боровиће - 13 домаћинстава са 78 чланова из 6 родова: Пешковић, Прашковић, Татић, Чолаковић, Чаркашевић, Шаљић. Најбројнији род Прашковић са 5 домаћинстава и 24 члана, род Пешковић има једно домаћинство са једним чланом. На раду или боравку у иностранству 5 лица из рода Татић и Чолаковић.

Бреза - 49 домаћинстава са 240 чланова из 15 родова: Баждар, Бихорац, Бегановић, Зијадић, Јаховић, Кадрић, Малићевић, Машовић, Мујовић, Рецовић, Селмановић, Сејдовић, Угљанин, Хамидовић, Хасановић. Најбројнији род Сејдовић са 11 домаћинстава и 58 чланова, а Зијадића има једно домаћинство са 2 члана. У иностранству 36 лица, од којих ни један није из родова Бихорац, Бегановић, Зијадић, Рецовић или Хамидовић.

Голубан - 12 домаћинстава са 56 чланова из 8 родова: Бихорац, Кавазовић, Корићанац, Колашинац, Кучевић, Хамидовић, Углић, Шеховић. Најбројнији род Шеховић са 2 домаћинства и 12 чланова, а род Кораћинац чини једно домаћинство са 2 члана. У иностранству 14 лица из рода Кучевић, Углић и Бихорац.

Долиће - 67 домаћинстава са 384 чланова из 9 родова: Куртовић, Куч, Лекић, Луковић, Мартиновић, Мулић, Турковић, Факић, Шабарецовић. Најбројнији род Турковић са 33 домаћинства и 202 члана, док Луковића има једно домаћинство са 1 чланом. У иностранству 80 лица од којих преко половине чине Турковићи док су преостали из родова Шабановић, Факић, Мартиновић, Куртовић и Лекић.

Држевиће - 133 домаћинства са 563 чланова из 17 родова: Бејтовић, Ватић, Еминовић, Зецовић, Јуковић, Камберовић, Машовић, Мујовић, Мусић, Нашовић, Сејфић, Смајовић, Фијуљанин, Ферхатовић, Хамидовић, Џанковић, Шерифовић. Најбројнији род Мујовић са 33 домаћинства и 131 члан, док су комплетна домаћинства Нашовића (два домаћинства са 8 чланова) у иностранству. Са Нашовићима у иностранству има 160 лица од којих су најбројнији Смајовићи и Мујовићи са 69 чланова. Из свих преосталих родова има од једног до 10 лица на раду или боравку у иностранству.

Дубница - 73 домаћинства са 443 члана из 11 родова: Балтић, Вишњић, Зорнић, Јукић, Лакота, Муховић, Мајуновић, Рујевић, Токовић, Хасановић, Шаљић. Најбројнији су Хасановићи са 34 домаћинства и 215 чланова, док Зорнића има једно домаћинство са 4 члана. У иностранству 54 лица од којих више од половине чине Хасановићи, а око петине чине Муховићи. Преостала лица у иностранству су из родова Токовић, Јукић, Балтић, Рујевић, Лакота и Мајуновић.

Дуга Пољана - 205 домаћинстава са 754 чланова из 56 родова: Асотић, Брулић, Бектошевић, Богућанин, Бајровић, Весковић, Гуцевић, Доловац, Емрић, Зарев, Зорнић, Зеновић, Заховић, Илић, Јусуфовић, Јаховић, Кучевић, Каришић, Каралић,

Кицара, Лекпек, Љајић, Машовић, Мујовић, Мушић, Никулић, Нушевић, Нуховић, Омеровић, Паучинац, Рецовић, Рожајац, Селимовић, Сејдовић, Саитовић, Смајовић, Тубић, Тотић, Татовић, Хамидовић, Хусовић, Хамчевић, Хабибовић, Халковић, Хоџић, Углић, Угљанин, Фијуљанин, Циџић, Цамовић, Цанковић, Цигал, Шаћировић, Шарић, Шеховић. Најбројнији је род Паучинац са 47 домаћинстава и 147 чланова, а родови са једним домаћинством и једним чланом су: Брулић, Кицара, Илић, Татовић, Каралић. На раду у иностранству је 178 лица, највише из родова Љајић, Хамидовић, Јусуфовић и Нушевић. Између 3 и 10 чланова у иностранству имају родови Авдовић, Цигал, Асотић, Халковић, Зеновић, Лекпек, Саитовић, Хаџић и Мујовић, а преостали родови по једног или два члана.

Душиниће - 44 домаћинства са 212 члана из 9 родова: Асотић, Гашанин, Дрндић, Зорнић, Козић, Латовић, Муховић, Рустемовић и Тмушић. Најбројнији род Дрндић са 10 домаћинстава и 51 члан, а по једно домаћинства са по 8 чланова имају родови Асотић и Зорнић. У иностранству је 24 лица од којих је највише Козића, Рустемовића и Гашанина, а по једног до 4 члана у иностранству имају и родови Дрндић, Латовић и Асотић.

Жабрен - 115 домаћинстава са 466 чланова из 11 родова: Ајдиновић, Гиџић, Зеновић, Куртановић, Кучевић, Латовић, Медовић, Рагиповић, Салиновић, Спаховић, Хајдаревић. Најбројнији род су Кучевићи са 38 домаћинстава и 149 чланова, док Спаховића има једно домаћинство са 4 члана. У иностранству је 115 лица од којих је близу половина из рода Кучевић, док од 7 до 20 лица припадају родовима Гиџић, Куртановић, Ајдиновић, Медовић, Зеновић, Рагиповић и Латовић.

Житниће - 137 домаћинстава са 715 чланова из 9 родова: Билаловић, Богућанин, Броња, Гановић, Милићевић, Медовић, Муратовић, Фијуљанин, Хусовић. Најбројнији је род Броња са 64 домаћинства и 345 чланова, а најмалобројнији је род Хусовић са 3 домаћинства и 7 чланова. У иностранству је 170 лица од којих је преко две трећине из рода Броња и Богућанин (33 цела домаћинства од родова Броња и Богућанин су у иностранству), док преостала лица потичу из родова Муратовић, Билаловић, Медовић и Фијуљанин.

Зајечиће - 44 домаћинства са 218 чланова из 8 родова: Бихорац, Жељкић, Зијадић, Мајуновић, Муратовић, Пурковић, Потуровић, Хамидовић. Најбројнији је род Бихорац са 33 домаћинства и 175 чланова, док род Жељкић има једно домаћинства са 2 члана. У иностранству је 33 лица, највећим делом из рода Бихорац и неколико лица из рода Хамидовић.

Јевик - 13 домаћинства са 61 чланом из 4 рода: Зорнић, Ибровић, Суљић и Шабановић. Најбројнији је род Суљић са 6 домаћинства и 28 чланова, док Зорнића има једно домаћинство са 6 чланова. У иностранству је 3 лица из рода Суљић и Зорнић.

Камешница - 134 домаћинства са 653 члана из 19 родова: Авдовић, Ајдиновић, Весковић, Дестовић, Дуљевић, Ибровић, Јукић, Јакуповић, Кујовић, Кучевић, Муратовић, Нуховић, Смајовић, Ујкановић, Цигал, Цанковић, Шаћировић, Шабановић и Шкрељ. Најбројнији је род Авдовић са 24 домаћинства и 107 чланова, док Весковића има једно домаћинство са 4 члана. У иностранству је 225 лица од којих је највише из родова Цанковић, Шаћировић, Авдовић, Ујкановић, Ајдиновић, Дестовић и Нуховић, док испод 10 лица по роду има и од Јукића, Јакуповића, Смајовића, Дуљевића, Весковића, Кујовића и Шкреља.

Кањевина - 33 домаћинства са 140 чланова из 6 родова: Бајровић, Исовић, Кадрић, Прашчевић, Хоџић и Циљевић. Најбројнији је род Кадрић са 11 домаћинства и 44 члана (од којих је 30 у иностранству), док Прашчевића има 2 домаћинства са 7 чланова (сви су у иностранству). Из свих родова има лица у иностранству, којих је 76 и чине више од половине укупног становништва. Прко две трећине лица у иностран-

ству потиче из родова Кадрић, Бајровић и Циљевић, док из осталих родова има од 2 до 8 чланова у иностранству.

Карајукића Бунари (најмлађе насеље у општини Сјеница, основано 1948. године). У 2002. години имало је 33 домаћинства са 144 члана из 19 родова: Бибић, Ватић, Гегич, Горчевић, Дацић, Ћосовић, Јанковић, Куртовић, Личина, Никулић, Пљакић, Рамчевић, Ракочевић, Савић, Суљевић, Турковић, Хасић, Хасковић, Џоговић. Најбројнији род Турковић са 5 домаћинстава и 25 чланова, док по једно домаћинство са по 2 члана имају родови Хасковић, Рамчевић, Савић и Јанковић. У иностранству је 28 лица, од којих је више од половине из родова Пљкић и Бибић, док родови Ватић, Турковић, Ћосовић, Суљевић, Хасић, Ракочевић, Гегич и Горчевић имају по једног или два члана у иностранству.

Кијевци - 54 домаћинства са 202 члана из 3 рода: Ватић, Куртагић и Цамовић. Најбројнији род је Цамовић са 22 домаћинства и 90 чланова, док Куртагића има 6 домаћинстава са 30 чланова. Сви родови имају лица на раду у иностранству, којих је укупно 52, а од којих је по 20 из Ватића и Цамовића.

Кладница - 106 домаћинстава са 372 члана из 13 родова: Баждаревић, Вишњић, Зорнић, Кодрић, Прашовић, Раичевић, Селимовић, Тарић, Чаркачић, Хасић, Шћепановић, Шалић, Шабановић. Најбројнији је род Шабановић са 24 домаћинства и 85 чланова, док Баждаревића и Хасића има по једно домаћинство са по једним чланом. У иностранству је 17 лица, највише од рода Тарић и по једног до два члана из родова Шабановић, Прашовић, Кодрић, Селимовић, Шалић и Зорнић.

Козник - 6 домаћинстава са 27 чланова, сви из рода Ајдиновић. Нема лица у иностранству.

Крња Јела - 13 домаћинстава са 53 члана из 3 рода: Бихорац, Турковић и Чековић. Најбројнији је род Турковић са 7 домаћинстава и 36 чланова, док од рода Чековић има 2 домаћинства са 5 чланова. Из свих родова у иностранству има укупно 6 лица.

Крће - 79 домаћинстава са 440 чланова из 6 родова: Елезовић, Јашаревић, Муратовић, Мујовић, Фековић и Хамидовић. Најбројнији је род Хамидовић са 35 домаћинстава и 187 чланова, а најмалобројнији род Фековић са 5 домаћинстава и 27 чланова. Сви родови имају лица у иностранству, којих је укупно 102, а од којих преко две трћине чине чланови родова Хамидовић, Елезовић и Јашаревић.

Љутаје - 23 домаћинства са 109 чланова из 9 родова: Дробњак, Кицара, Љајић, Машовић, Мусић, Нуховић, Рашљанин, Руговац, Саитовић. Најбројнији је род Кицара са 6 домаћинстава и 26 чланова, док по једно домаћинство имају родови Дробњак (6 чланова), Мишовић (7 чланова) и Нуховић (8 чланова). У иностранству је 25 лица, од којих је половина из родова Руговац и Кицара, док су преостали из родова Мусић, Рашљанин, Саитовић и Љајић.

Машовиће - 29 домаћинства са 156 чланова из 8 родова: Аскић, Васојевић, Уековић, Киковић, Машовић, Пешић, Прашовић и Цуцак. Најбројнији род је Машовић са 17 домаћинстава и 109 чланова, док Васојевића и Пешића има по једно домаћинство са по једним чланом. У иностранству је 45 лица, углавном из рода Машовић, по једног члана имају и родови Зековић и Цуцак, а пет чланова род Прашовић.

Медаре - 105 домаћинства са 456 чланова из 13 родова: Глогоић, Граца, Зорнић, Јукић, Мемич, Нуховић, Папић, Тахировић, Халиловић, Хамидовић, Хасановић, Хонић и Шалић. Најбројнији род је Глогоић са 44 домаћинства и 167 чланова, док Јукића има само једно домаћинство са 4 члана. У иностранству је 76 лица, од којих је више од половине из рода Глогоић, а остали су из родова Хасановић, Граца, Тахировић, Хонић и Папић.

Међугор - 32 домаћинства са 205 чланова из 4 рода: Весковић, Дуљевић, Ибровић и Шкреља. Најбројнији је род Дуљевић са 19 домаћинстава и 123 члана, а најмалобројнији род Весковић са 3 домаћинства и 19 чланова. У иностранству је 26 лица. Преко половине њих потиче из рода Дуљевић, а остали су из родова Шкреља и Весковић.

Папиће - 67 домаћинстава са 294 члана из 5 родова: Балтић, Ђерекарац, Папић, Тотић и Халиловић. Најбројнији је род Папић са 38 домаћинстава и 160 чланова, док род Ђерекарац има само једно домаћинство са два члана. У иностранству је 17 лица, већином из рода Папић, а неколико лица је из родова Тотић и Балтић.

Петрово Поље - 5 домаћинстава са 32 члана из 3 рода: Идризовић, Кучевић и Прашчевић. Најбројнији је род Кучевић са 2 домаћинства и 16 чланова, док Прашчевића има једно домаћинство са 6 чланова и сви су у иностранству. Поред Прашчевића у иностранству има још 4 лица из рода Кучевића.

Пода - 3 домаћинства са 17 чланова из 3 рода: Ајдарпашић, Хећо и Хот. Сви родови имају само по једно домаћинство. Нема лица на раду или боравку у иностранству.

Понорац - 47 домаћинстава са 212 чланова из 9 родова: Бајровић, Вејсиловић, Зорнић, Ибровић, Муховић, Никшић, Рожајац, Тарић и Шарић. Најбројнији је род

Зорнић са 19 домаћинстава и 83 чланова, док родови Бајровић, Вејсиловић и Муховић имају по једно домаћинство са 4 до 6 чланова. У иностранству је 34 лица, од којих је половина из рода Зорнић, а преостали су из родова Ибровић, Тарић и Рожајац и Никшић.

Раждагиња - 107 домаћинстава са 571 чланом из 13 родова: Баждаревић, Брулић, Гегич, Гилић, Заљевић, Кахровић, Мемич, Мешич, Тајић, Тахировић, Цуцак, Чоловић и Хоџић. Најбројнији је род Тахировић са 20 домаћинстава и 110 чланова, док чоловића има само једно домаћинство са 6 чланова. У иностранству је 154 лица, највише из рода Тахировић, док преко 20 лица у иностранству имају и родови Мемич, Тајић и Цуцак. Родови Мешич, Брулић, Заљевић, Гегич, Хоџић, Баждаревић и Кахровић, такође имају лица на раду у иностранству.

Расно - 93 домаћинства са 533 члана из 27 родова: Авдовић, Адемковић, Ајдиновић, Арифовић, Арслановић, Вејсиловић, Етовић, Ејуповић, Захировић, Заховић, Зеновић, Мирковић. Растодер, Рашовић, Рахмановић, Решовић, Рушевић, Рустемовић, Сејфовић, Смајовић, Суљовић, Фековић, Хајровић, Хасановић, Хукић, Шемовић и Шефовић. Најбројнији је род Арифовић са 17 домаћинстава и 101 чланом, а најмалобројнији Растодер са једним домаћинством и 4 члана. У иностранству је 171 лице, највише из рода Хасановић. Само родови Арслановић, Растодер, Фековић, Хукић и Шемовић немају ни једног члана у иностранству.

Растеновиће - 22 домаћинства са 149 чланова из 4 рода : Баткић, Јусуфовић, Османлић и ходовић. Најбројнији је род Османлић са 13 домаћинстава и 85 чланова, док род Ходовић има једно домаћинство са 6 чланова. У иностранству је 6 лица и сви су из рода Османлић.

Рашковиће - 23 домаћинства са 216 чланова из 3 рода: Муратовић, Сејдовић и Фетаховић. Род Сејдовић је најбројнији са 11 домаћинстава и 109 чланова, а Фетаховић најмалобројнији са 4 домаћинства и 25 чланова. Сви родови имају лица на раду иностранстви. Укупно је у иностранству 55 лица, од којих је један из рода Фетаховић, док је приближно исти број лица из преостала два рода.

Сугубине - 34 домаћинства са 215 чланова из 7 родова: Зорнић, Ибровић, Куртовић, Лакота, Муховић, Никшић и Рожајац. Најбројнији је род Куртовић са 17 домаћинстава и 95 чланова, а по једно домаћинство са по 4 члана имају родови Зорнић, Никшић и Рожајац. У иностранству је 31 лице од којих је преко две трећине из рода Куртовић и Лакота, а преостали су из родова Ибровић, Рожајац и Никшић.

Тузиње - 34 домаћинства са 239 чланова из 8 родова: Богућанин, Ватић, Драголовчанин, Гегич, Куртановић, Мујковић, Ристић и Цамовић. Најбројнији је род Куртановића са 13 домаћинства и 92 члана, док по једно домаћинство са по 3 члана имају родови Мујковић и Драголовчанин. У иностранству је 33 лица, највише од рода Куртовић и Богућанин и једно лице од рода Ватић.

Читлук - 49 домаћинства са 269 чланова из 2 рода: Буровић и Куртагић. Буровићи су бројнији са 28 домаћинства и 144 чланова. У иностранству је 129 лица, од којих су бројнији (70) Куртагићи.

Цетановиће - 105 домаћинства са 576 чланова из 1 рода - Дацић. У иностранству је 194 лица.

Урселе - 72 домаћинства са 358 чланова из 12 родова: Балтић, Баждар, Вејсиловић, Глушевић, Даглар, Зорнић, Миликић, Муховић, Папић, Пауновић, Тотић и Халиловић. Најбројнији је род Муховић са 23 домаћинства и 130 чланова, а род Пауновић, Глушевић и Миликић имају по једно домаћинство са по 1 до два члана. У иностранству је 43 лица. Више од по 10 лица је из родова Папић, Баждар и Муховић, док су преостали из родова Тотић, Вејсиловић и Даглар.

Угао - 97 домаћинства са 649 чланова из 12 родова: Бибић, Горчевић, Курбашевић, Куч, Мартиновић, Мујезинович, Пљакић, Сеферовић, Цамовић, Хасковић, Хукић и Шаботић. Најбројнији је род Бибић са 27 домаћинства и 179 чланова, док род Мартиновић има једно домаћинство са једним чланом. У иностранству је 93 лица, највише од рода Бибић, Хукић и Пљакић. Само родови Мартиновић, Хасковић и Шаботић немају ни по једног члана у иностранству.

Шаре - 76 домаћинства са 431 чланом из 21 рода: Ајдиновић, Бекташевић, Башовић, Брулић, Брничанин, Вејсиловић, Демировић, Долићанин, Заховић, Јаховић, Каришник, Кицара, Колашинац, Лекпек, Малићевић, Никулић, Нушевић, Таљевић, Хазировић, Хајровић и Шаћировић. Најбројнији је род Малићевић са 8 домаћинства и 69 чланова, а најмалобројнији род је Таљевић са једним домаћинством и 2 члана. У иностранству је 174 лица, од којих су најбројнији Милићевићи и Вејсиловићи, а више од по 10 лица у иностранству имају и родови Башовић, Шаћировић и Ајдиновић. Родови Каришник, Кицара, Колашинац, Нушевић, Таљевић и Хазировић немају у иностранству ниједног члана.

Да деведесете године прошлог века представљају период сложених друштвено-политичких промена које су се рефлектовале и на демографски развој, а посебно на миграциона кретања, потврђује и чињеница да готово сва етнички хомогена бошњачка насеља имају лица која раде или као чланови породица бораве у иностранству, као и да је тај број знатно повећан у односу на 1991. годину (индекс пораста 1991-2002 = 989,7). Тако је преко 47% (2751) од укупног броја свих лица на раду или боравку у иностранству регистрованих последњим пописом из 2002. године (5804) пореклом из ових насеља. Истовремено, и у приближно истом броју етнички српских насеља (Табела 1.), регистровано је свега 38 оваквих случајева, што чини 0,7% од укупног броја свих радника и чланова породице који са њима бораве у иностранству.

Етнички хомогена српска насеља

Блато - 20 домаћинства са 65 чланова из 7 родова: Адамовић, Бараћ, Брадић, Средојевић, Раичевић, Рајевић, Цмиљановић. Најбројнији је род Брадић са 10 домаћинства и 25 чланова, а најмалобројнији Раичевић са једним домаћинством од 4 члана. Нема лица на раду у иностранству.

Богути - 24 домаћинства са 72 члана из 8 родова: Вучићевић, Ђоковић, Заграђанин, Прелић, Ракоњац, Стевановић, Трипковић, Шапоњић. Најбројнији род

Ракоњац са 10 домаћинстава и 27 чланова, а најмалобројнији је род Вучићевић са једним домаћинством и два члана. Нема лица на раду у иностранству

Бољаре - 14 домаћинства са 33 члана. Сви из једног рода - Куч. Нема лица на раду у иностранству.

Брњица - 63 домаћинства са 207 чланова из 7 родова: Биочанин, Карличић, Милевић, Новћић, Попадић, Рајковић, Спасојевић. Најбројнији род Карличић са 15 домаћинстава и 60 чланова. Нема лица на раду у иностранству.

Буђево - 32 домаћинства са 93 члана из 13 родова: Балшић, Вељовић, Јовановић, Куч, Маријановић, Марковић, Милошевић, Матовић, Минић, Новчић, Попадић, Радетић, Ракочевић. Најбројнији род Ракочевић са 7 домаћинстава и 20 чланова. Родови Јовановић и Милошевић имају по једно самачко домаћинство. На раду у иностранству 1 лице из рода Матовић.

Весковиће -21 домаћинство са 50 чланова из 3 рода: Марковић, Красић, Рајковић. Родови Марковић и Красић имају по 9 домаћинстава са 21 и 22 члана, док од рода Рајковић има 3 домаћинства са укупно 7 чланова. Нема лица на раду у иностранству.

Вишњева - 18 домаћинстава са 60 чланова из 6 родова: Вуловић, Јеремић, Пајевић, Пековић, Пушоња, Радевић. Најбројнији је род Радевић са 8 домаћинстава и 25 чланова, а најмалобројнији је род Јеремић са једним домаћинством од 3 члана. У иностранству 4 лица (3 од Пајевића и 1 од Радевића).

Вишњице - 18 домаћинстава са 41 чланом из 2 рода: Бабић и Ракоњац. Род Ракоњац има 16 домаћинстава са 36 чланова. У иностранству једно лице из рода Бабић.

Врапци - 15 домаћинстава са 50 чланова из 6 родова: Богдановић, Вранић, Лазовић, Петровић, Сређојевић, Топаловић. Најбројнији је род Сређојевић са 5 домаћинстава и 16 чланова, док род Лазовић има једно домаћинство са 2 члана. У иностранству једно лице из рода Сређојевић.

Врбница - 41 домаћинство са 188 чланова из 9 родова: Бабић, Брадић, Леловић, Милинковић, Марашевић, Ровчанин, Филурија, Цвијановић, Шебек. Најбројнији је род Шебек са 10 домаћинстава и 45 чланова, док род Ровчанин има једно домаћинство са 6 чланова. У иностранству 20 лица, и сви су из рода Шебек или Марашевић.

Градац - 47 домаћинстава са 150 чланова из 5 родова: Крсмановић, Мијајловић, Обрадовић, Пантовић, Павловић. Најбројнији је род обрадовић са 16 домаћинстава и 61 чланом, док род Крсмановић има једно самачко домаћинство. Нема лица на раду у иностранству.

Горње Лопиже - 32 домаћинства са 57 чланова из 13 родова: Гујаница, Зеленкапић, Јеремић, Ковачевић, Ловић, Милановић, Миросављевић, Мрдаковић, Ранитовић, Степановић, Секулић, Трмчић, Шошкић. Најбројнији је род Секулић са 5 домаћинстава и 11 чланова, док родови Марковић и Степановић имају по једно самачко домаћинство. Нема лица на раду у иностранству.

Гошево - 19 домаћинстава са 69 чланова из 4 рода: Брадић, Јанковић, Којовић, Кочовић. Најбројнији је род Кочовић са 11 домаћинстава и 36 чланова, док род Брадић има само једно самачко домаћинство. Нема лица на раду у иностранству.

Гргаје - 24 домаћинства са 87 чланова из 4 рода: Гребовић, Дердемез, Ђуровић, Човић. Најбројнији је род Гребовић са 18 домаћинстава и 57 чланова, док род Дердемез има једно домаћинство са 2 члана. Нема лица на раду у иностранству.

Доње Горачиће - 26 домаћинстава са 57 чланова из 7 родова: Брајовић, Васојевић, Ковачевић, Недовић, Петровић, Ранитовић, Ракоњац. Најбројнији је род Ковачевић са 4 домаћинства и 16 чланова, док род Петровић има једно домаћинство са 2 члана. Нема лица на раду у иностранству.

Доње Лопиже - 46 домаћинства са 122 члана из 16 родова: Адамовић, Вранић, Вуловић, Васојевић, Киковић, Љујић, Максимовић, Мрвић, Обрадовић, Пешић, Радовић, Смајовић, Сојчић, Татовић, Тубић, Шекуларац. Најбројнији је род Киковић са 9 домаћинстава и 27 чланова, а Адамовића, Обрадовића и Радовића има само по једно самачко домаћинство. Нема лица на раду у иностранству.

Драгојловиће - 33 домаћинства са 111 чланова из 5 родова: Васојевић, Илић, Кнежевић, Коматина, Словић. Најбројнији је род Кнежевић са 20 домаћинстава и 71 чланом, док род Коматина има једно двочлано домаћинство. Нема лица на раду у иностранству.

Дружиниће - 9 домаћинстава са 22 члана из 4 рода: Аврамовић, Мунић, Петаковић, Ранитовић. Најбројнији је род Мунић са 4 домаћинства и 15 чланова, а најмалобројнији Ранитовић са једним домаћинством са 2 члана. На раду у иностранству је 3 лица из рода Мунић.

Захумско - 45 домаћинстава са 150 чланова из 10 родова: Бараћ, Величковић, Гребовић, Јанковић, Конатар, Луковић, Поповић, Ракоњац, Ровчанин, Тимотијевић. Најбројнији је род Тимотијевић са 22 домаћинства и 73 члана, а најмалобројнији је род Јанковић са једним самачким домаћинством. Нема лица на раду у иностранству.

Језеро - 9 домаћинстава са 24 члана из 3 рода: Раузовић, Ракоњац, Средојевић: Сви родови имају по три домаћинства, али су Средојевић са укупно 12 чланова најбројнији. Нема лица на раду у иностранству.

Кнежевац - 35 домаћинстава са 106 чланова из 7 родова: Ашанин, Живаљевић, Конатар, Поповић, Пејчиновић, Пешић, Чимбуровић. Најбројнији је род Живаљевић са 11 домаћинстава и 41 чланом, а Конатара има једно домаћинство са 3 члана. Нема лица на раду у иностранству.

Кокошиће - 46 домаћинстава са 125 чланова из 12 родова: Аничих, Ашанин, Влаховић, Гемаљевић, Јелић, Каличанин, Киковић, Нишавић, Павловић, Пекчиновић, Ракоњац, Спасојевић. Најбројнији је род Јелић са 14 домаћинстава и 35 чланова, док родови Павловић, Гемаљевић и Аничих имају по једно самачко домаћинство. У иностранству је 2 лица рода Ашанин.

Крајиновиће - 31 домаћинство са 91 чланом из 9 родова: Аничих, Аврамовић, Бараћ, Жунић, Ђурић, Јеремић, Кривчевић, Словић, Фурунцић. Најбројнији је род Ђурић са 9 домаћинстава и 28 чланова, док родови Аврамовић и Фурунцић имају само по једно двочлано домаћинство. Нема лица на раду у иностранству.

Криваја - 7 домаћинстава са 11 чланова и сви су из једног рода - Васојевић. Нема лица на раду у иностранству.

Крстац - 12 домаћинстава са 30 чланова из 7 родова: Вучковић, Јовановић, Каличанин, Миликић, Младеновић, Тубић, Шапоњић. Најбројнији су родови Миликић и Јовановић са по 7 чланова. Нема лица на раду у иностранству.

Лијева Река - 7 домаћинстава са 14 чланова из 3 рода: Јакуповић, Кањевац, Средојевић. Најбројнији је род Кањевац са 4 домаћинства и 9 чланова. Нема лица на раду у иностранству.

Милићи - 9 домаћинстава са 42 члана, сви из рода Величковић. На раду у иностранству 4 лица.

Плана - 9 домаћинстава са 37 чланова из 5 родова: Бараћ, Вуловић, Копилица, Ракоњац, Тимотијевић. Најбројнији род Вуловић са 3 домаћинства и 16 чланова, док род Тимотијевић има једно домаћинство са 3 члана. Нема лица на раду у иностранству.

Праља - 3 домаћинства са 17 чланова из 3 рода: Бошковић, Мрвић, Робовић. Сви родови имају по једно домаћинство, а најбројнији су Бошковићи са 8 чланова. Нема лица на раду у иностранству.

Распоганче - 44 домаћинства са 129 чланова из 5 родова: Вуканић, Јелић, Славковић, Средојевић, Чукановић. Најбројнији је род Чукановић са 23 домаћинства и 64 чланова, а најмалобројнији Славковић са једним домаћинством од два члана. Нема лица на раду у иностранству.

Скрадник - Два самачка домаћинства из рода Ковачевић. Нема лица на раду у иностранству.

Ступ - 65 домаћинстава са 193 члана уз 6 родова: Букумировић, Кањевац, Лојаница, Нишовић, Пешић, Ракоњац. Најбројнији је род Пешић са 18 домаћинстава и 55 чланова, док род Букумировић има 2 домаћинства са укупно 3 члана. Нема лица на раду у иностранству.

Сушица - 8 домаћинстава са 26 чланова из 4 рода: Пантовић, Попадић, Спасојевић, Шарац. Најбројнији је род Попадић са 4 домаћинства и 17 чланова, док по једно двичлано домаћинство имају родови Спасојевић и Шарац. На раду у иностранству је једно лице из рода Пантовић.

Трешњевица - 28 домаћинстава са 97 чланова из 13 родова: Адамовић, Биочанин, Гутић, Јанковић, Немањић, Пајевић, Попадић, Раичевић, Средојевић, Тимотијевић, Цмиљовић, Цупара, Шебек. Најбројнији је род Раичевић са 4 домаћинства и 16 чланова, а по једно домаћинство са 2 до 6 чланова имају родови Цупара, Гутић, Попадић, Јанковић, Тимотијевић и Биочанин. Нема лица на раду у иностранству.

Тутиће - 15 домаћинстава са 49 чланова из 4 рода: Бараћ, Кордић, Цвијовић, Цмиљанић. Најбројнији је род Цвијовић са 7 домаћинстава и 22 члана, док род Кордић има једно домаћинство од 5 чланова. Нема лица на раду у иностранству.

Увац - 8 домаћинстава са 18 чланова из 4 рода: Јеринић, Ловић, Миросављевић, Цупара. Најбројнији је род Јеринић са 3 домаћинства и 9 чланова, док род Ловић има једно самачко домаћинство. Нема лица на раду у иностранству.

Ушак - 6 домаћинстава са 14 чланова из 3 рода: Велимировић, Вранић, Мрвић. Најбројнији је род Вранић са 3 домаћинства и 7 чланова, док род Мрвић има једно двочлано домаћинство. Нема лица на раду у иностранству.

Црчево - 15 домаћинстава са 51 чланом из 6 родова: Величковић, Ђоковић, Заграђанин, Кањевац, Ћирковић, Топловац. Најбројнији је род Ђоковић са 8 домаћинстава и 32 члана, а по једно двочлано домаћинство имају родови Топловац, Кањевац и Заграђанин. На раду у иностранству је 2 лица (од родова Ђоковић и Ћирковић).

Црвско - 42 домаћинства са 140 чланова из 7 родова: Јелић, Ђуровић, Лешњак, Маслак, Радевић, Смоловић, Цикотић. Најбројнији је род Јелић са 9 домаћинстава и 33 члана, а најмалобројнији Цикотић са 3 домаћинства и 9 чланова. Нема лица на раду у иностранству.

Штаваљ - 105 домаћинстава са 309 чланова из 9 родова: Грбовић, Дашић, Заграђанин, Каличанин, Карличић, Мировић, Славковић, Слијепчевић, Радуловић. Најбројнији је род Каличанин са 53 домаћинства и 167 чланова, док Слијепчевића има само 2 домаћинства са 3 члана. Нема лица на раду у иностранству.

Шушуре - 12 домаћинстава са 25 чланова из 5 родова: Алексић, Вучковић, Гобелић, Петровић, Радуловић. Најбројнији је род Вучковић са 3 домаћинства и 11 чланова, по једно самачко или двочлано домаћинство имају родови Алексић, Радуловић и Петровић. Нема лица на раду у иностранству.

Удео лица која потичу из мешовитих насеља, у укупном броју становника на раду или боравку у иностранству из општине Сјеница, износи око 52%. Међутим, овко значајном уделу допринело је градско насеље Сјеница у коме је регистровано 2507 (од 3015) спољних миграната. Осим тога карактеристично је и да контингент миграната из мешовитих насеља у огромној већини чине лица бошњачке

националности. У основи ове појаве, поред економских мотива, несумњиво се могу наћи и неекономски узроци из периода 1992.- 1999.године и тадашњих политичких догађања у непосредно суседним областима Босне и Херцеговине и Косова и Метохије.

Мешовита насеља

Багачиће - 24 домаћинства са 92 члана из 8 родова: Дилпарић, Габелјић, Поповић, Раљевић, Ракоњац, Трипковић, Хајрадиновић, Шиљковић. Најбројнији род Хајрадиновића са 7 домаћинстава и 38 чланова, а најмалобројнији род Поповић са једним трочланим домаћинством. На раду у иностранству 7 лица, сви од Хајрадиновића.

Баре - 20 домаћинстава са 108 чланова из 4 рода: Бучан, Буквић, Пребирачевић, Црновршанин. Најбројнији род Црновршанин са 13 домаћинстава и 58 чланова, док род Бучан има само једно домаћинство са 7 чланова. У иностранству 27 лица (највише из рода Црновршанин, затим Буквић и Пребирачевић)

Бачија - 9 домаћинстава са 32 члана из 5 родова: Вујовић, Гемаљевић, Кадрић, Петровић, Папић. Најбројнији род Вујовић са 3 домаћинства и 10 чланова, док род Гемаљевић има само једно самачко домаћинство. На раду у иностранству 3 лица (од Папића и Вујовића).

Божов Поток - 68 домаћинстава са 196 чланова из 17 родова: Брајовић, Биберовић, Вучковић, Дулић, Зукановић, Јаковљевић, Костић, Лаиновић, Миликић, Милинковић, Новаковић, Пешић, Средојевић, Трипковић, Чворовић, Чоловић, Шмрковић. Најбројнији је род Биберовић са 8 домаћинстава и 45 чланова, док родови Костић и Лаиновић имају по једно самачко домаћинство. На раду у иностранству 8 лица, сви од Биберовића.

Вапа - 66 домаћинства са 305 чланова из 11 родова: Асотић, Брбутовић, Гашанин, Гемаљевић, Метовић, Махмутовић, Нуховић, Павловић, Ракићевић, Терзић, Филурић. Најбројнији род Терзић са 24 домаћинства и 82 члана, а најмалобројнији Нуховић са 2 домаћинства и 7 чланова. У иностранству 41 лице (19 од Асотића, 9 од Гашанина, 6 од Метовића, 5 од Махмутовића, 2 од Брбутовића).

Височка - 25 домаћинства са 103 члана из 3 рода: Бућан, Конатар, Шароњић. Најбројнији род Конатар са 14 домаћинстава и 58 чланова, док Шароњића има једно домаћинство са 5 чланова. Из свих родова има лица на раду у иностранству којих је 35, али преко две трећине од њих чине лица из рода Бућан.

Врсјеница - 46 домаћинства са 275 чланова из 11 родова: Вуковић, Деренделић, Еминовић, Луковић, Мујовић, Муратовић, Куртановић, Нишић, Пејовић, Славковић, Токовић. Најбројнији род Нишић са 11 домаћинстава и 70 чланова, док род Вуковић представља једно самачко домаћинство. На раду у иностранству 72 лица (највише из рода Куртановић, Нишић, Токовић и Мујовић, али има и неколико чланова од Еминовића и по један члан из родова Деренделић и Луковић).

Грабовица - 10 домаћинстава са 47 чланова из 4 рода: Аврамовић, Тотић, Фазлић, Цигол. Најбројнији је род Тотић са 3 домаћинства и 25 чланова, дој од Фазлића има једно домаћинство са 4 члана. На раду у иностранству 2 лица из рода Тотић.

Дујке - 34 домаћинства са 180 чланова из 10 родова: Авдић, Граца, Јовановић, Јуковић, Колашинац, Отовић, Папић, Речевић, Чоловић, Шаљић. Најбројнији је род Граца са 9 домаћинстава и 58 чланова, а најмалобројнији Јовановић и папић са по једним двочланим домаћинством. У иностранству 28 лица од којих је половина из рода Граца, а преостали из родова Чиловић, Колашинац, Јуковић и Шаљић.

Забрђе - 20 домаћинства са 95 чланова из 6 родова: Бешић, Дедић, Зефировић, Кахровић, Новчић, Фијуљанин. Најбројнији је род Бешић са 10 домаћинства и 39 чланова, а најмалобројнији Фијуљанин са једним домаћинством од 5 чланова. У иностранству 45 лица, од којих су више од половине из рода Кахровић, док су преостали из родова Бешић, Дедић и Зефировић.

Калипоље - 8 домаћинства са 23 члана из 3 рода: Обућина, Прашовић, Шабановић. Најбројнији је род Обућина са 3 домаћинства и 12 чланова. На раду у иностранству 2 лица од родова Прашовић и Шабановић.

Страјниће - 9 домаћинства са 29 чланова из 5 родова: Аврамовић, Батић, Вуловић, Муховић, Радовић. Најбројнији Вуловић са три домаћинства и 14 чланова, док род Аврамовић има само једно самачко домаћинство. Нема лица на раду у иностранству.

Сјеница - 4104 домаћинства у којима живи готово половина од укупно становника општине (13161). Гро становника (10427) чине Бошњаци из родова који се јављају у етнички хомогеним бошњачким и мешовитим насељима општине. Срби и Црногорци (2631) потичу из 76 родова који се јављају у етнички хомогеним српским и мешовитим насељима. У иностранству има 2492 лица, највећим делом Бошњака, при чему су и 402 цела домаћинства, тј. сви чланови, на раду или боравку у иностранству.

Тријебине - 112 домаћинства са 558 чланова из 23 рода : Аврамовић, Балтић, Бандић, Бешировић, Бошковић, Бубања, Зуковић, Јовановић, Јукић, Кадрушић, Киковић, Коришник, Колашинац, Куч, Муминових, Папић, Рамовић, Рахић, Хајдарпашаић, Хоћић, Фазлић, Џигал, Шиљевић. Најбројнији је род Коришник са 28 домаћинства и 145 члана, док по једно домаћинство са једним до 4 члана имају родови Аврамовић, Киковић, Бубања, Јовановић и Фазлић. На раду у иностранству је 166 лица (од 30 до 40 чланова у иностранству имају родови Коришник и Колашинац, од 10 до 13 чланова родови Џигал, Кадушић, Пандић и Рамовић, од 5 до 10 чланова родови Хацић, Јукић, Шиљевић, Куч и Зуковић, а до 5 чланова Бешировић, Рахић, Хајдарпашаић и Киковић).

Фијуљ - 24 домаћинства са 134 члана из 5 родова: Вујовић, Дељевић, Долићанин, Пешковић, Угљанин. Најбројнији је род Пешковић са 8 домаћинства и 60 чланова, а најмалобројнији род Вујовић са 3 домаћинства и укупно 9 чланова. На раду у иностранству је 31 лице (26 од Пешковића и 5 Угљанина).

Царичина - 5 домаћинства са 21 чланом из 2 рода: Бошковић (три домаћинства са 17 чланова) и Кораћ (два домаћинства са по два члана). На раду у иностранству 1 лице из рода Кораћ.

Чедово - 36 домаћинства са 113 чланова из 10 родова: Аврамовић, Вуловић, Вранић, Гемаљевић, Дробњак, Мијајловић, Муниновић, Стошић, Шаљић, Шекуларац. Најбројнији је род Вранић са 17 домаћинства и 49 чланова, док по једно домаћинство са једним до 4 члана имају родови Дробњак, Мијајловић, Аврамовић, Гемаљевић и Шаљић. На раду у иностранству 5 лица, сви од рода Муминових.

Чипоље - 40 домаћинства са 179 чланова из 7 родова: Букумировић, Гашанин, Гобелић, Дробњак, Марић, Радевић, Терзић. Најбројнији је род Гашанин са 15 домаћинства и 111 чланова, док Терзића има само једно самачко домаћинство. На раду у иностранству је 35 лица, сви из рода Гашанин.

Закључак

Два етнодемографска система (православни и исламски) који се идентификују преко различитих културолошких, социолошких и репродуктивних особина, као и биполарна етничка структура већ вековима су главна одлика становништва Сјенице. Да се до данас одржала традиционална родовска структура патријархалног друштва у

сродничкој и насеобинској организацији сведоче и резултати пописа становништва из 2002.године. На основу критеријума етничке хомогености (98% до 100% бошњачког или српског етничког идентитета) издвојено је, од укупно 101 насеља општине Сјеница, 42 хомогена бошњачка и 41 хомогено српско насеље са 9579, односно 3217 становника. Посебну категорију чини 18 мешовитих насеља којима припада и једино градско насеље и општински центар Сјеница. Од укупно 15174 становника у мешовитим насељима њих 13161 живи у општинском центру, док у преосталих 17 насеља живи укупно 2013 становника (689 Срби, 1324 Бошњаци).

За свако насеље приказана је родовска структура са именима родова, бројем домаћинстава, бројем чланова домаћинстава и бројем лица која се налазе на раду (или бораве као чланови домаћинства) у иностранству. Карактеристична је појава до огромну већину ових лица чине Бошњаци.

ЛИТЕРАТУРА И ИЗВОРИ

- Ј. Цвијић (1987): *Антропогеографски и етнографски списи*. Београд.
 А.Шкаљић (1966): *Турцизми у српскохрватском језику*. "Свјетлост", Сарајево.
 Е.Мушовић (1989): *Становништво Сјенице*. Гласник Етнографског музеја у Београду, Београд.
 С.Радовановић (2003): *Стратегија далекосежног одрживог социјалног развоја општина Нови Пазар, Сјеница и Тутин*. Европски центар за мир и развој, Београд.
 Попис становништва 2002., књ.1. РЗС, Београд, 2003.
 Документациони материјал пописа становништва 2002, РЗС, Београд.

SVETLANA RADOVANOVIĆ

Summary

CONTRIBUTION TO ANTHROPOGEOGRAPHIC RESEARCHES OF COUNCIL SJENICA

Two ethno-demographic systems (Orthodox and Islamic) which are identified over various cultural, social and reproductive characteristics, and bipolar ethnic structure are the main characteristic of the people of Sjenica for centuries. That by today the traditional clan structure of the patriarchal society in related and colonial organization is held, witness the results of the Census of 2002. Based on ethnic homogeneous criteria (98% - 100 % Bosnian (Muslim) or Serb's ethnic identity) of total 101 settlements of council Sjenica - 42 homogeneous Bosnian (Muslim) with 9 579 inhabitants, and 41 homogeneous Serb's settlements with 3 217 inhabitants are singled out. Special category makes 18 mixed settlements that have the only city settlement and council center – Sjenica. Of total 15 174 inhabitants in mixed settlements 13 161 lives in the council center, while in remaining 17 lives totally 2 013 inhabitants (689 Serbs, 1 324 Bosnian (Muslim)).

For each and every settlement is shown the clan structure with names of the clans, number of the households, their members and number of people that are in labor (or staying as members of the households) abroad. It's very characteristic that large part of these people are Bosnian (Muslim).